

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά
μαθήματα ΠΠ

Φιλοσοφία της παιδείας

Ενότητα 7^η : Δασκάλες, Δάσκαλοι & Διδασκαλία

Ρένια Γασπαράτου

Σχολή Ανθρωπιστικών & Κοινωνικών Επιστημών

Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης & της Αγωγής στην Προσχολική
Ηλικία

Σκοποί ενότητας

- να συζητηθεί το κατά πόσο μια εκπαιδευτική διαδικασία πρέπει οπωσδήποτε να περιλαμβάνει δασκάλες, δασκάλους και γενικά εκπαιδευτικούς & με ποιούς όρους
- να μελετηθούν τα υπέρ και τα κατά διαφορετικών προσεγγίσεων για τον ρόλο των εκπαιδευτικών και συγκεκριμένα να συζητηθεί:
 - η διδασκαλία ως λειτουργήμα
 - η διδασκαλία ως επάγγελμα
 - η διδασκαλία ως έρευνα
 - η διδασκαλία ως παράσταση (performance)

Ρ. Γασπαράτου

Φιλοσοφία της παιδείας

Περιεχόμενα ενότητας

- Στην παρούσα ενότητα συζητάμε για τον ρόλο των εκπαιδευτικών στην εκπαίδευση

P. Γασπαράτου

Φιλοσοφία της παιδείας

Χρειαζόμαστε δασκάλους, δασκάλες, διδασκαλία;

- Τι είδους εκπαιδευτικούς χρειαζόμαστε;
- Ποια είναι τα χαρακτηριστικά μιας καλής εκπαιδευτικού;
- Ποιος είναι ο ρόλος των εκπαιδευτικών;
- χρειαζόμαστε δασκάλους & δασκάλες;
- ποια είναι τα χαρακτηριστικά μιας καλής διδασκαλίας;

Ρ. Γασπαράτου

Φιλοσοφία της παιδείας

Τι είδους δασκάλους & δασκάλες θέλουμε;

η διδασκαλία ως λειτουργήμα

η διδασκαλία ως επάγγελμα

η διδασκαλία ως έρευνα

η διδασκαλία ως παράσταση (performance)

Ρ. Γασπαράτου

Φιλοσοφία της παιδείας

Τι είδους δασκάλους & δασκάλες θέλουμε;

Η διδασκαλία ως λειτουργήμα

Νόντιγκς, Caring

Ρουσσώ, Αιμίλιος

Πλάτωνας, Συμπόσιο

P. Γασπαράτου

Φιλοσοφία της παιδείας

Τι είδους δασκάλους & δασκάλες θέλουμε;

Το Συμπόσιο του Πλάτωνα

Τι είναι έρωτας; Συζήτηση για τη φύση της εκπαιδευτικής σχέσης

Παυσανίας:

- Πάνδημος έρωτας: ο έρωτας ανδρών & γυναικών
- Ουράνιος έρωτας: ο παιδαγωγικός έρωτας

Σωκράτης, Διοτίμα:

- Έρωτας για *κάτι που θέλουμε και δεν το έχουμε ή φοβόμαστε μήπως το χάσουμε*
- Έρωτας και έλλειψη
- Ο έρωτας είναι “δαίμονας”, γιος της Πενίας και του Πόρου

Ρ. Γασπαράτου

Φιλοσοφία της παιδείας

Τι είδους δασκάλους & δασκάλες θέλουμε;

Το Συμπόσιο του Πλάτωνα

Τι είναι έρωτας;

Σωκράτης, Διοτίμα:

- Τα στάδια της ερωτικής μυσταγωγίας:
 - έρωτας για έναν
 - έρωτας για πολλούς
 - έρωτας για ό,τι το ωραίο
 - θέαση του Ωραίου (του Αγαθού)

- Έρωτας & ομορφιά
- Έρωτας & ηθική
- Έρωτας & αθανασία

P. Γασπαράτου

Φιλοσοφία της παιδείας

Τι είδους δασκάλους & δασκάλες θέλουμε;

Το Συμπόσιο του Πλάτωνα

Τι είναι έρωτας;

- Η σημασία της εκπαιδευτικής σχέσης
- Ο μαθητής βλέπει τον μελλοντικό του εαυτό στο πρόσωπο του δασκάλου του
- Ο έρωτας: το κίνητρο & το μέσο της ολοκλήρωσης μας
- Ο δάσκαλος βλέπει στον μαθητή του τη δυνατότητα να ξεπεράσει τη θνητή φύση του, να μεταλαμπαδεύσει τις αξίες και τις ιδέες του
- Το “τέλος των ερωτικών”: μετάβαση στον κόσμο των ιδεών (ηθική & γνώση)

Ρ. Γασπαράτου

Φιλοσοφία της παιδείας

Τι είδους δασκάλους & δασκάλες θέλουμε;

Η διδασκαλία ως λειτούργημα

ηθική και συναισθηματική διαπαιδαγώγηση

ο χαρακτήρας του παιδαγωγού

το βάρος των άνισων σχέσεων

P. Γασπαράτου

Φιλοσοφία της παιδείας

Τι είδους δασκάλους & δασκάλες θέλουμε;

Η διδασκαλία ως λειτούργημα

προβλήματα;

- αρκεί η αγάπη;
- δικαιούμαστε να κάνουμε (ηθική) διαπαιδαγώγηση στα παιδιά των άλλων;
- δικαιούμαστε να έχουμε επαγγελματικά αιτήματα αν είμαστε “λειτουργοί”;

P. Γασπαράτου

Φιλοσοφία της παιδείας

Τι είδους δασκάλους & δασκάλες θέλουμε;

Η διδασκαλία ως επάγγελμα

μισθωμένη διαπαιδαγώγηση;

η ηθική διάσταση των όρων “επαγγελματίας” & “επαγγελματισμός”

δικαιώματα και υποχρεώσεις

αξιολόγηση;

καριέρα;

Ρ. Γασπαράτου

Φιλοσοφία της παιδείας

Τι είδους δασκάλους & δασκάλες θέλουμε;

Η διδασκαλία ως έρευνα

επιστήμη

πανεπιστήμιο & εκπαίδευση

ο εκπαιδευτικός ως ερευνητής

Ρ. Γασπαράτου

Φιλοσοφία της παιδείας

Τι είδους δασκάλους & δασκάλες θέλουμε;

Η διδασκαλία ως παράσταση

τι είδους ικανότητες χρειάζονται;

ταλέντο, κλίση ή εκπαίδευση;

έχει σημασία το περιεχόμενο;

Ρ. Γασπαράτου

Φιλοσοφία της παιδείας

Τι είδους δασκάλους & δασκάλες θέλουμε;

η διδασκαλία ως λειτουργήμα

η διδασκαλία ως επάγγελμα

η διδασκαλία ως έρευνα

η διδασκαλία ως παράσταση (performance)

Υπάρχουν εντάσεις μεταξύ των παραπάνω όψεων της διδασκαλίας;

Ρ. Γασπαράτου

Φιλοσοφία της παιδείας

Τι είδους δασκάλους & δασκάλες θέλουμε;

Διδασκαλία: διάλογος & διδαχή

διάλογος ή διδαχή;

ποια τα πλεονεκτήματα & τα μειονεκτήματα κάθε μεθόδου;

Ρ. Γασπαράτου

Φιλοσοφία της παιδείας

Τι είδους δασκάλους & δασκάλες θέλουμε;

Διδασκαλία & αξιολόγηση

Πρέπει να αξιολογείται το έργο ενός εκπαιδευτικού;

Αν όχι, γιατί όχι;

Αν ναι, τι είδους κριτήρια θα προτείνατε;

Τι είδους δασκάλους & δασκάλες θέλουμε;

Θέματα για συζήτηση

- Σκεφτείτε 3 ιδιαιτέρως καλούς καθηγητές ή καθηγήτριες από το σχολείο σας. Ποιο το κοινό χαρακτηριστικό που έχουν αυτοί οι τρεις άνθρωποι; Πιστεύετε ότι όλοι οι παλιοί συμμαθητές σας θα συμφωνούσαν με την αξιολόγησή σας;
- Φανταστείτε μία δασκάλα, μία γιατρό, μία δικηγόρο και μία πωλήτρια: υπάρχουν κοινά προσόντα που όσοι επιτελούν τα παραπάνω επαγγέλματα θα πρέπει να έχουν;
- Πιο πάνω μιλήσαμε για τον Πλάτωνα, τον Ρουσσώ, τον Ντιούι κ.α. Τι θα έλεγε ο καθένας από αυτούς στο ερώτημα *ένας/μια εκπαιδευτικός είναι πρωτίστως λειτουργός, επαγγελματίας, ερευνήτρια ή ερμηνεύτρια;*

P. Γασπαράτου

Φιλοσοφία της παιδείας

Τι είδους δασκάλους & δασκάλες θέλουμε;

Θέματα για συζήτηση

- Μπορεί να είναι καλός εκπαιδευτικός ένας άνθρωπος που είναι αδιάφορος για το επάγγελμα αυτό; Μπορεί να είναι καλός κομμωτής ένας άνθρωπος που είναι διάφορος γι' αυτό;
- Πιστεύετε ότι έχετε “αυτό που χρειάζεται” για να γίνεται εκπαιδευτικοί; Πιστεύετε ότι όλες /-οι οι συμφοιτήτριες/ -ες σας “το” έχουν; Τι είναι “αυτό” και πως θα το εντοπίσουμε;
- Όταν σκέφτεστε το μέλλον σας ως εκπαιδευτικοί, τι σας φοβίζει περισσότερο;

P. Γασπαράτου

Φιλοσοφία της παιδείας

Θέλουμε δασκάλες & δασκάλους;

Θέματα για συζήτηση

- Δείτε:
- http://www.ted.com/talks/sugata_mitra_the_child_driven_education
- http://www.ted.com/talks/daphne_koller_what_we_re_learning_from_online_education?language=en

- Πώς θα μπορούσαμε να αντικαταστήσουμε την παραδοσιακή διδασκαλία;
- Τι πλεονεκτήματα θα είχε μια εναλλακτικού τύπου διδασκαλία χωρίς δασκάλους;
- Πώς θα αντιδρούσε ο Πλάτωνας/ ο Ρουσσώ/ ο Ντιούι στο ενδεχόμενο αντικατάστασης των δασκάλων από πλατφόρμες εργασίας; γιατί; θα είχαν δίκιο;

Ρ. Γασπαράτου

Φιλοσοφία της παιδείας

Πηγές & βιβλιογραφικές προτάσεις

Ελληνόγλωσσες

Γασπαράτου, Ρ. (2014). *Φιλοσοφία της παιδείας, Σημειώσεις Πανεπιστημιακών Παραδόσεων*. ΤΕΕΑΠΗ, Πανεπιστήμιο Πατρών.

Πλάτωνας. *Συμπόσιον*.

Σαβατέρ, Φ. (2009). *Η αξία του εκπαιδεύειν*. Ελληνικά Γράμματα.

Συκουτρής, Ι. (1999). *Εισαγωγή στο Συμπόσιον του Πλάτωνος*. Εκδόσεις Εστία.

Ξενόγλωσσες

Bailey, R. (2010). What is wrong with Indoctrination and brainwashing? Στο Bailey, (ed), (2010). *The Philosophy of Education*. Continuum International Press.

Carr, D. (2003). *Making Sense of Education*. Routledge [part I].

Ρ. Γασπαράτου

Φιλοσοφία της παιδείας

Τέλος Ενότητας

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου της διδάσκουσας.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Πατρών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σημειώματα

Σημείωμα Αναφοράς

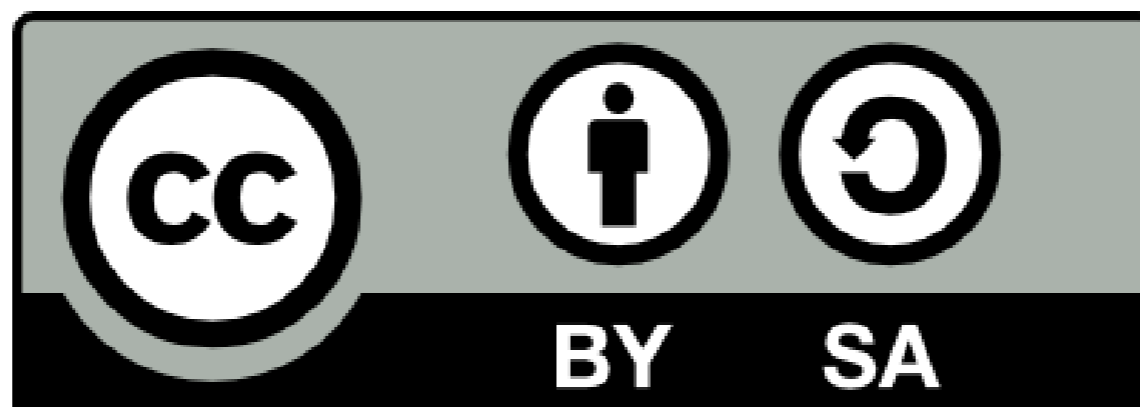
- Copyright Πανεπιστήμιο Πατρών, Σχολή Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Ρένια Γασπαράτου, «Φιλοσοφία της Παιδείας». Έκδοση: 1.0. Πάτρα 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <https://eclass.upatras.gr/courses/PN1471/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση.

Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Σύμφωνα με αυτήν την άδεια ο δικαιούχος σας δίνει το δικαίωμα να:

Μοιραστείτε — αντιγράψετε και αναδιανέμετε το υλικό

Προσαρμόστε — αναμείξτε, τροποποιήστε και δημιουργήστε πάνω στο υλικό για κάθε σκοπό

Υπό τους ακόλουθους όρους:

Αναφορά Δημιουργού — Θα πρέπει να καταχωρίσετε αναφορά στο δημιουργό , με σύνδεσμο της άδειας

Παρόμοια Διανομή — Αν αναμείξετε, τροποποιήσετε, ή δημιουργήσετε πάνω στο υλικό, πρέπει να διανείμετε τις δικές σας συνεισφορές υπό την ίδια άδεια όπως και το πρωτότυπο